

**Možnosti řešení sporů o oprávněnosti Pojištěné pohledávky
v intencích čl. 8.4.3. Všeobecných pojistných podmínek „E“
pro pojištění potvrzení akreditivu a odkupu pohledávek z akreditivu
(dále jen „VPP E“)
a Rámcové smlouvy pro poskytování pojištění potvrzení akreditivu a
odkupu pohledávek z akreditivu
(dále jen „Rámcová smlouva“)**

Mezi Pojištěným a bankou, která má závazek z akreditivu a je tedy Dlužníkem dle definice VPP E, může, mimo jiné, vzniknout spor o oprávněnost pohledávky z akreditivu z důvodu rozdílného názoru na soulad dokumentů předložených v rámci akreditivu. V některých případech, často u akreditivů vystavených v rizikových teritoriích, může být těžké rozlišit, zda jde o rozdílný názor na výklad UCP a mezinárodní standardní bankovní praxe, nebo o zneužití instrumentu a de facto platební nevěli Dlužníka.

V případě takového sporu je možné vyřešit jej žalobou u soudu nebo arbitrážního tribunálu. Nicméně v některých teritoriích to může být problematické, navíc takový proces je nákladný a zdlouhavý a pro mnohé spory neefektivní.

Mezinárodní obchodní komora v Paříži (dále též jen „ICC“), která vydává UCP, nabízí i pomoc při mimosoudním řešení takových sporů. Možnosti nabízené ICC jsou následující:

1. Oficiální názor Bankovní komise ICC (Official Opinion of the ICC Banking Commission):

Každý člen ICC má právo prostřednictvím Národního výboru Mezinárodní obchodní komory v České republice požádat o Oficiální názor Bankovní komise ICC (dále též jen „Názor“) na jakoukoli záležitost týkající se použití UCP a související mezinárodní standardní bankovní praxe, u které je ve sporu s jinou stranou konkrétní transakce.

Tyto Názory poskytuje Bankovní komise ICC v současnosti obvykle čtyřikrát do roka na zasedáních (dvakrát ročně, obvykle jaro a podzim) a pracovních jednáních určených právě k projednání Názorů (rovněž dvakrát ročně, obvykle léto a zima). Na zasedání a pracovní jednání mají přístup všichni členové Bankovní komise ICC (zasedání osobně i on-line, pracovní jednání on-line). Názor je obvykle vydán do půl roku od podání žádosti (termín pro podání žádosti je cca dva až tři měsíce před jednáním, žádosti obdržené po stanoveném se přesouvají na další termín).

Proces vydání Názoru funguje tak, že skupina tzv. technických poradců Bankovní komise ICC připraví návrhy jednotlivých Názorů a pošle je členům Bankovní komise ICC k připomínce. Členové mají právo předat své připomínky svým národním výborům, každý národní výbor, chce-li se vyjádřit, se následně dohodne na společné pozici a své připomínky zašle ICC. Techničtí poradci zkonsolidují připomínky, a jsou-li důvodné, navrhnou změny. Následně jsou připomínky a navrhované změny diskutovány ještě na

zasedáních a pracovních jednáních, tam je možné ještě dále zdůvodňovat připomínky nebo vznášet nové. V případě, že nové připomínky jsou akceptovány, pak je na zasedáních a pracovních jednáních dohodnuto nové znění.

O přijetí návrhů Názorů není hlasováno dle hlasovacích pravidel ICC, ale probíhá de facto aklamací. Následně je obvykle v průběhu dvou týdnů následujících po jednání Názor oficiálně vydán tak, že je distribuován členům Bankovní komise ICC.

Názory jsou vydávány v anglickém jazyce. Každý názor obsahuje identifikaci národního výboru, který o Názor žádá a plnou citaci žádosti („Query“), jejíž součástí je i otázka nebo otázky, na které žadatel žádá odpověď (tj. např. zda vystavující bankou namítnutá nesrovnalost je dle UCP, Mezinárodní standardní bankovní praxe a jejich výkladu skutečně nesrovnalostí). Následuje samotná odpověď Bankovní komise ICC obsahující důvody, proč dospěla k určitému závěru, čili analýzu příslušné situace, obsahující výklad příslušných pravidel a praxe a jejich použití na daný spor („Analysis“). Závěr (část „Conclusion“) pak uvádí odpovědi na otázky uvedené v žádosti. Jednotlivé strany jsou v Názorech anonymizovány (již ve fázi žádosti), kromě identifikace příslušného národního výboru, který o Názor žádá, se obvykle neuvádějí ani země příslušných stran sporu.

Názory jsou v okamžiku vydání přístupné pouze členům Bankovní komise ICC (obdrží je přímo od sekretariátu ICC) a záhy poté i odběratelům služby ICC Digital Library (placený přístup na všechny oficiální dokumenty ICC). Vybrané Názory jsou zveřejňovány v placených publikacích (souhrnech Názorů za určité časové období; nyní obvykle v podobě elektronické knihy).

Výsledkem procesu nemusí vždy být vydání Názoru. V některých případech, např. nemohou-li se členové Bankovní komise shodnout na jednotném výkladu, jedná-li se o věc, o kterou se již vede soudní spor, je-li Bankovní komisí ICC shledáno, že spor je fiktivní, či není-li žádost o Názor dostatečná, může Bankovní komise ICC rozhodnout, že Názor nevydá nebo že požádá žadatele o stažení nebo doplnění žádosti.

Situace, na které jsou vydávány Názory, se někdy opakují. Některé již vydané Názory tak mohou sloužit jako výklad UCP a mezinárodní standardní bankovní praxe pro analogické spory. V extrémním případě ale může Bankovní komise ICC odmítnout vydání Názoru s tím, že žádost popisuje situaci, která je víceméně totožná se situací ve starším Názoru.

Nevýhodou tohoto řešení je fakt, že jej mohou využít pouze členové ICC. Výhodou je relativní rychlost (v porovnání se soudním nebo arbitrážním řešením) a cena – za vydání Názoru žadatel neplatí.

2. Documentary Instruments Dispute Resolution Expertise („DOCDEX“)

DOCDEX je službou poskytovanou nikoli Bankovní komisí ICC, ale ICC International Centre for Alternative Dispute Resolution (dále jen „ICC ADR“). Nejedná se ale o arbitráž a výsledek je právně nezávazný.

Kdokoli, tj. nikoli pouze člen ICC, se může obrátit na ICC ADR se žádostí o DOCDEX rozhodnutí ve sporu týkajícím se transakce nebo instrumentu, který podléhá pravidlům ICC, čili nejčastěji UCP, ale rovněž URC (Uniform Rules for Collections), URDG (Uniform Rules for Demand Guarantees) či jiným.

Jde o formalizovaný proces. Žadatel („Claimant“) žádá na oficiálním formuláři, který obsahuje údaje o protistraně („Respondent“), popis sporu, popis dokumentů, které žadatel na podporu své žádosti přikládá, a dotazy, na které žádá expertní rozhodnutí. Žadatel dále uvede, zda se s protistranou dohodl, že se vydaným DOCDEX rozhodnutím budou řídit, nebo nikoli. V případě, že se takto dohodli, je taková dohoda pouze smluvní, její vymahatelnost v případě porušení je věcí soudu nebo arbitráže.

ICC ADR nejprve rozhodne, zda žádost splňuje pravidla pro DOCDEX proces a zda jsou splněny předpoklady proto, aby mohl spor být v DOCDEX procesu posouzen. V případě, že žádost posoudí kladně, požádá žadatele o zaplacení poplatku. Následně kontaktuje protistranu s dotazem, zda se chce vyjádřit. Protistrana může v daném časovém termínu dát své vyjádření a poskytnout dokumenty, které dokládají její pozici. Odpoví-li protistrana, stane se „aktivní“ stranou DOCDEX procesu a je jí zasláno výsledné rozhodnutí. Neodpoví-li, je rozhodnutí zasláno pouze žadateli.

Pro upřesnění, žadatelů i protistran v jednotlivém případě může být více. Identita stran a všech zúčastněných subjektů je ICC ADR i expertům známa (podklady nejsou anonymizovány).

Je-li uhrazen poplatek a jsou-li splněny všechny formality, ICC ADR ustanoví panel tří expertů. Nejdříve dle vlastního uvážení určí experty ze seznamu, který vede. Obešle je se žádostí o potvrzení, že na daný spor mají časovou i odbornou kapacitu a že nejsou ve střetu zájmů (tj. jsou zcela nezávislí na zúčastněných stranách). Jsou-li takto nalezeni tři experti, ICC ADR jim případ přidělí a stanoví předsedu panelu.

Panel expertů posoudí případ. Může se i přes předchozí souhlasné stanovisko ICC ADR rozhodnout, že spor nespadá do působnosti DOCDEX a že se sporem nebude zabývat. Rozhodne-li, že se sporem zabývat bude, posoudí dále, zda potřebuje doplnit žádost o další informace nebo dokumenty. Není-li tomu tak, má panel 30 dní od data, kdy obdržel původní žádost s veškerou dokumentací, na vyhotovení písemného rozhodnutí. Rozhodne-li se, že potřebuje doplnit původní žádost, pak lhůta běží až ode dne, kdy panel obdržel dodatečné informace nebo dokumenty, které si vyžádal.

V příslušné lhůtě panel případ prodiskutuje a začne pracovat na formulaci rozhodnutí. Panel se nemusí jednomyslně shodnout na všech bodech. Je-li mezi členy o některém závěru spor, rozhoduje panel většinově (v rozhodnutí je uvedeno, zda byl závěr jednomyslný, nebo většinový).

Předseda následně vypracuje návrh DOCDEX rozhodnutí. Ten obsahuje popis předmětu sporu, souhrn faktů, popis dokumentů, dotazy, resp. body, které žadatel žádá rozhodnout, analýzu a závěr obsahující samotné rozhodnutí o meritu sporu, čili o jednotlivých bodech. Návrh rozhodnutí předseda zašle ICC ADR

k jazykové a formální revizi. ICC ADR je dále předá skupině technických poradců Bankovní komise ICC k případným dotazům a připomínkám ohledně aplikace pravidel ICC a jejich oficiálního výkladu.

Panel se vyjádří k připomínkám technických poradců, které může zohlednit, ale nemusí. Skupina technických poradců nemá právo měnit DOCDEX rozhodnutí ani vynucovat jeho změnu, trvá-li panel expertů na svém názoru. Skupina technických poradců ale může trvat na tom, že panel špatně interpretoval samotnou žádost (např. že komentuje nebo odpovídá na něco, co nebylo předmětem žádosti, že analýza je postavena na špatné interpretaci faktů nebo dokumentů apod.).

Upravené konečné znění zašle předseda panelu na ICC ADR. ICC ADR následně rozhodnutí podepíše a odešle žadateli a případně protistraně, podala-li své vyjádření. Panel expertů je anonymní, v rozhodnutí a ani žádném případném zveřejnění nejsou experti jmenováni.

Výhodou tohoto řešení sporu oproti procesu vydávání Názorů je přístupnost pro kohokoli, tj. i pro nečleny ICC. Na rozdíl od Názorů se jedná o placenou službu (cena se liší podle částky, o kterou se spor vede, a podle složitosti sporu a je v rozsahu od USD 5.000,00 do USD 15.000,00), ale stále je toto řešení levnější než soudní nebo arbitrážní cesta. Další výhodou je rychlost tohoto řešení, DOCDEX rozhodnutí je obvykle vydáno do tří měsíců po podání žádosti.

DOCDEX rozhodnutí není právně závazné a není samo o sobě vymahatelné. Může se stát smluvní podmínkou, dohodly-li se strany v procesu podání žádosti, že se smluvně zavazují se výsledkem řídit. Nicméně dle sdělení ICC ADR bývá v případě, že následně je veden soudní nebo arbitrážní proces, DOCDEX rozhodnutí v takovém procesu často použito na podporu pozice příslušné strany a soudy jej mohou přijmout (a obvykle přijímají) jako oficiální výklad příslušných pravidel ICC.